

MAGYARI A DOV

T. „Dunaposta“

HUNGARIA
Tp.

BUDAPEST
Postal 151.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LASZLÓ NYOMDA R-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Beck lengyel külügyminiszter Londonban felajánlotta, hogy Lengyel- ország kölcsönös segélynyújtási egyezményt köt Angliával

Villásreggeli a kenti herceg, Eden és Churchill részvételével. Az angol kormány diszlakomája a külügyminisztérium Locarno-termében

Londonból jelentik: Beck lengyel külügyminiszter szerdán délután egy óra 50 perckor ült össze tanácskozássra az angol alsóház miniszterelnöki szobájában Chamberlain miniszterelnökkel és Halifax külügyminiszterrel. A tanácskozás egész délután folyt. Londoni jelentés szerint a tanácskozások tárgya előbb az általános európai politikai helyzet volt, majd Halifax külügyminiszter körvonalazta azokat a diplomáciai tevékenységeket, amelyek Cseh- és Morvaország bekebelezése óta folytak. Beck külügyminiszter közölte Chamberlainnal és Halifax-szal, hogy Lengyelország a javára kijelentett angol szavatosság ellenében kölcsönös segítségnyújtási egyezményre kíván lépni Angliával. A tárgyalásokat csütörtökön délelőtt folytatták. A Press Association szerint a fentebb felsoroltakon kívül szó volt arról is, hogy Anglia nagyobb összegű fegyverkezési hitelt nyújt Lengyelországnak.

Szerdán délelőtt Halifax külügyminiszter adott villásreggelit Beck és kísérete részére. A villásreggeli a kenti hercegi pár is résztvett, valamint a németellenes angol politikai irány két vezető alakja: Eden volt külügyminiszter és lord Churchill is. Szerdán este az angol kormány adott ebédet a lengyel külügyminiszter tiszteletére a külügyminisztérium úgynevezett Locarno-termében.

A terem ilyen elnevezése még Chamberlain bátyjának, Austen Chamberlainnek a külügyminisztériuma (1924—1929) idejében történt. Mégpedig az 1925. október 5—16. napjain létrejött locarno-i egyezmény emlékére. Ez az egyezmény különösen az Austen Chamberlain buzgólkodása nyomán jött létre, s lényegében az első kibékülés volt a világháború győztesei és Németország között, de a versaillesi békeszerződés körvonalai fönntartásával. Az egyezmény első része határbiztosítás volt Németország részéről Belgium és Franciaország javára, s további kötelezettségvállalás arra, hogy Németország a Rajna-vidéken nem tart katonaságot.

Az egyezmény második része egyfelől a német birodalom, másfelől Belgium, az akkori Csehszlovákia, Franciaország és Lengyelország között kölcsönös kötelezettségvállalás volt, hogy vitáikat döntőbíróvá él viszik. Ezért az egyezményt Anglia és Olaszország is jóváhagyta és biztositéknyújtást vállalt. Franciaországnak Szovjetországgal kötött katonai és félig szövetségi szerződése miatt Hitler kancellár ezt a locarno-i egyezményt felbonthattnak minősítette. Az egyezményből csak a Locarno-terem maradt meg a londoni külügyminisztériumban.

A francia légügyi miniszter Londonban.

Londonból jelentik: Guy La Chambre francia légügyi miniszter Londonban tartózkodik. Londoni tartózkodása során eddig beható megbeszéléseket folytatott Hore Belisha hadügyminiszterrel és az angol légügyi miniszterrel. Jól értesült körök úgy tudják, hogy a tanácskozások a legfontosabb repülőgéptervrajzok kölcsönös kicserélésére és arra vonatkoznak, hogy az angol haderőnek az európai szárazföldre való elszállítása hogyan történik. Guy La Chambre légügyi miniszter több nagy angol hadfelszerelési gyárat is megtekintett. A tanácskozások legfontosabb anyaga azonban az angol-francia légi együttműködés kérdése volt.

Volt cseh tiszték az angol hadseregben.

Londonból jelentik: Az angol kormány hosszabb habozás után hozzájárult ahhoz, hogy cseh tiszték beléphessenek az angol hadseregbe.

Az angol vezérkari főnökség már régen kérte a kormányt, mérlegelje annak a lehetőségét, hogy külföldiek is beléphessenek az angol hadseregbe. A mostani rendelkezés csak olyan külföldiekre vonatkozik, akik jól beszélnek angolul és kellő katonai kiképzésben részesültek.

Az olasz minisztertanács ülésezett

Légvédelmi okokból kékfényű lámpákkal látták el Róma utcáit

Rómából jelentik: Szerdán az olasz kormány Mussolini elnökletével minisztertanácsot tartott. A minisztertanács jóváhagyta az olasz-magyar kereskedelmi szerződés pótegyezményét. Ugyancsak ezen a minisztertanácson határozták el, hogy az olasz állami nvugdijások nvug-

dijait 6 százalékkal emelik.

Rómából jelentik: Rómában nagy légvédelmi gyakorlatra készülődnek. Az olasz rádió-állomások már napok óta közlik a légvédelmi gyakorlattal kapcsolatos intézkedéseket. Róma utcáit kékfényű lámpákkal látják el.

Otthon — Madridban

(S. I.) — Az nem lepte meg Franco győzelmes csapatait, hogy Madridban a lakosság örömmámora fogadta őket. A meglepő az volt, hogy a lakosságnak lélekszáma a csaknem három évig tartó ostrom alatt alig csökkent.

A köztársasági kormány számtalanszor adta azt a tanácsot a madridiaknak, hogy hagyják el a veszélyeztetett fővárost s húzódnak az ország békésebb vidékeire. Amikor ezt a tanácsot csak igen kevesen fogadták meg, elrendelték a főváros kiürítését, több ízben is. Ennek a szigorú rendszabálynak sem volt azonban fogantatja. A madridiak minden fenyegetés és ijesztgetése ellenére sem engedelmessé váltak, mert semmi körülmények között nem akarták elhagyni otthonukat.

Ezek az otthonok, melyekhez a legnagyobb veszedelmek pillanataiban ilyen szívósan ragaszkodtak, a legtöbb esetben bizony felettébb szerény, ha nem éppen nyomorúságos külvárosi lakások voltak. Azonban mégis az otthon jelentették: azt a kedves és meleg helyet, ahol az emberek és a tárgyak örök barátságba keverednek egymással. Ezt a talpalatnyi földet pedig nem akarták elcserélni a menekültek bizonytalanságával, az új környezettel, az idegen tárgyak és falak ridegségével. Még akkor sem voltak hajlandók erre, amikor napról napra fenyegetett a veszedelem, a földről és az égből egyszerre, hogy az otthonukkal együtt pusztulnak el.

A madridiaknak ez a hősi ragaszkodása, kicsiny lakásaikhoz, arrafelé fordítja a figyelmünket, amerre a gondatlanság napjaiban gyakran unottan és türelmetlenül tekintgetnek az emberek: az otthon felé.

A XX. század embere már csak lakást kezdett látni az otthonában. Afféle pihenő helyet, amit az ág ad a kóborló madaraknak. Annyi élvezet, kényelem és szórakozás várta és fogadta mindenütt az otthonon kívül, hogy az otthonnak négy fala sivar és unalmas kezdett lenni. Egyre fölöslegesebbnek és értelmetlenebbnek látszott, hogy az otthon barátságosabbá és kényelmesebbé tegye, amikor mindenféle pazarabbnál pazarabb helyiségekben és üzemekben kevés pénzért sokkal több fényt és meleget, nagyobb kényelmet és sokkal gyorsabb kiszolgálást tudott kapni annál, amit az otthonban a család tagjai egymásnak nyújtani tudnak.

Az amerikai élet járt elől abban, hogy az otthon fogalmát kitepje az emberek lelkéből és mindenféle rugókra járó nyakatekert találmányokkal, — ágyszekrényekkel s más hasonlókkal, — az otthon a családi élet meleg kerete helyett a kényelem és gyorsaság gépi problémájába süllyessze. Az átlagos amerikai munkásnak vagy középosztályú polgárnak nincsen bútorja abban az értelemben, ahogyan nekünk van. Amikor költözködnek, a bútorral együtt veszik át az új lakást, vagy pedig egyszerűen új bútort vesznek. Nem marad soha idejük, hogy bútordarabokkal, meg egyéb használati tárgyakkal olyan meghitt, baráti viszonyba keveredjenek, mint azok tudnak, akik egy-egy szekrénynek vagy asztalnak élettörténetét nemzedékeken keresztül ismerik, nem is szólva arról, hogy ezek a bútorok, képek, takarók gyermekkoruknak, ifjúságuknak szemtanúi voltak s olykor csodálatos tisztán és érthetően beszé-

lők el újra a régen elmúlt kis drámákat, meg komédiákat. Minderről keveset tud az olyan ember, akinek arra sincs ideje, hogy megismerkedjék s megbarátkozzék életének környezetével, azokkal a tárgyakkal s hangulatokkal, melyek láthatatlanul összefűzik családjuknak életét, ahogyan a fonál fűzi össze új és szép egységgé a gyöngyöket s ezt az egész környezetet, melyet évek lassú múlása közben, örömeik és fájdalmak között ő maga rakosgatott össze, ne csak megszokja, hanem meg is szeresse, mint ahogyan jó, hálás és segíteni kész barátokat lehet szeretni.

Ez az otthon a családi élet kerete: ahol elhanyagolják a családi élet, ott elfakult s szétesik a keret, ahol pedig virágzik, ott egyre szebb és erősebb lesz. Az otthon a szabadság és emberiség örök sejtje: kicsi tér, de azt a szabadság tölti meg és az a nagy őszinteség uralkodik felette, mely emberisést tudja tenni az embert. De az otthon munkatér is, a leghasznosabb és legtisztább munkának a tere: kis üzem, melyet az asszony vezet, a férfi pedig, meg a gyermekek a munkásai. A testi munkás számára az otthon adja a nyugalmat, ami nélkül nincsen meg a szellemi táplálkozásnak sem a lehetőség, sem a jó alkalmak: — a szellemi munkás számára pedig ezer alkalmat ad arra, hogy azt testi munkával, kezeinek ügyességével és erejével kellemesebbé és szebbé tegye, ugyanakkor pedig megszerezze magának a testi erőfeszítésnek, a termékenyítő izzadságnak üdítő és tisztító fáradságát.

Az otthon az emberismeretnek magas egyeteme, mert ember az emberhez sehol sem kerül oly közvetlen közelbe, mint a családi otthonban. De az első és legfontosabb iskola is: amikor gyermekeink nevelését hivatalosan és ünnepélyesen megkezdjük, az tulajdonképpen már befejeződött. Elvégezte a példa és az életűtem, amit a családi környezet és az otthon színvonala a fogékony gyermeki lélek számára jelentett. Mindezeket túl pedig: az otthon az anyanyelvnek, a nemzeti hagyományoknak, szokásoknak s kulturának meleg fészke, ahonnan az új kis madarak ugyanazokkal a tollakkal repülnek ki a nap örök sugarainak a melegébe, amelyekkel a szülőik oda betelepültek, hogy szívük melegével életrekeltsék fiókáikat.

Azokkal a népekkel, melyek szeretik az otthonukat, azt meleggé s kedvessé tudják tenni, nem lehet soha baj. A magyar azt mondja: mindenütt jó, de a legjobb otthon s ebben a közmondásban benne van az is, amit az angol

mond: a hazám a váram. Sőt ennél még több. Az otthonnak ezt a gondolatát az elmúlt száznyú évek rendén Madridban a legnehezebb

viszonyok elé állították s amint a rövid hír mutatja, amelyből elindultunk, a vizsgát ez a gondolat a legfényesebb sikerrel állította ki.

Népi és nyelvi tagozódás mellett is egység és megértés a hitközségi életben

A temesvári római katolikus egyháztanács évi közgyűlése

Temesvár. Saját tud. A helybeli belvárosi római katolikus hitközség egyháztanácsa most tartotta meg évi rendes közgyűlését, amely mindvégig emelkedett, ünnepi hangulatban folyt le. Martzy Mihály tanár, hitközségi elnök nyitotta meg a közgyűlést és lelkes bevezetőjében visszapillantást vett a hitközség tizenhat esztendősi tevékenységére és eredményeire.

Az alapszabályokban lefektetett célokat, — úgymond — közös akarattal el lehetett érni. Nemcsak fél milliónál többet áldozott a hitközség katolikus iskolák támogatására, nemcsak hogy anyagi és erkölcsi támogatásban részesített minden vallási és kulturális ügyet és nemcsak, hogy a plébániatemplomban művészi keresztutat létesített s a székesegyház annakidején való harangbeszerzési akcióját vezette. Ennél többet is ért el azáltal, hogy az alapszabályoknak megfelelően emelte az egyházközségi életet és a katolikus öntudatot. A temesvári hitközségi élet vezetőférfiai között a minap kötött ismeretes megállapodások folytán az egyházközségi életben bizonyos rendszerváltozás következett be. (Tudvalevően magyar és német kulturális szekciók alakulnak az egyes hitközségek keretén belül.)

Martzy elnök annak a reményének adott kifejezést, hogy ez az új korszak is meg fogja hozni a maga megfelelő gyümölcseit; ha ugyancsak előbbre viszi a hitközség ügyeit és célkitűzéseit, áldás lesz munkáján.

A jegyzőkönyv vezetésére az elnök felkérte Waschek Ferenc karnagyot, hitközségi titkárt, Krampl Gyula pénztárost s zárszámadásokat terjesztette be, majd a közgyűlés Gámenty István és

Regény ujdonságok:

Bagyi: A kiválasztottak, kötve	173	lei
Tóth: Pénztár 9—2-ig, kötve	202	"
Foster: Amerika álma, füzve	148	"
Kenneth: Északnyugati átjáró I. II. füzve	297	"

Déryné hődolója

Irtá: Dévaid László

I.

színpadon elevenen pattogtak a szavak:

„Ó jó atyám! teneked életemért
S növeltetésemért hálával és
Hűséggel tartozom; lányod vagyok,
De ime férjem: s anivel anyám
Neked, — kit atyjánál előbbre tett
En ugyanazzal tartozom uramnak.
A mórnak.”

Desdemonát, amint a színlapon állt, Schenbach Róza, a későbbi híres Déryné ifjasszony játssza. Hangja olyan szépen cseng, tisztán szól és gyönyörűen beszél magyarul, úgyhogy már ezt elég hallgatni. A játéka pedig csupa báj, kedvesség. Könnyedén mozog és természetességét hiába akarják a többi színészek is utánozni, meg sem közelítik. Ez a darab volt az első kimondott nagyobb szerepe, melyet mintha csak az ő részére írt volna a halhatatlan angol.

A közönség feszült figyelemmel ül. Mindenkit fogva tart a fiatal színésznő játéka, nem sugdolóznak, nem kritizálnak, csak azt érzik, hogy ilyen játékot még nem láttak, nem hallottak... és oly elvarázsoltan áll a félhomályban a díszletek mögött egy fiatal ember is. Szemeit le nem venné semmiért sem Desdemonáról. Ugy tartja szemugrai közt átölelve a fiatal nőt, simogatja, dédélgeti, beszívja szépségét és csak ajkai motyogják hangtalanul:

— Tündér . . . álomtündér!

Csizmája alatt véletlenül megroppan a színpad deszkája. Mintha felébredne álmodozásából. Mentéje ezüstpitykéjére most csillogva szökik fel a

fénysugár. Arca is előtűnik a homályból. Az arca kerek, napsütött barna színű, melyen áttűzsedve pirul ki a gyönyörködés heve. Vonásai komolyak, markánsak, de a szája pirosuló vonalai szinte nőiesek, hiába csavarodik felette tömötten fekete kis pödrott bajusza. A haja hosszú és féloldalra csapva göndör hullámokban még a fülét is eltakarja. Szemei is olyan feketék és tüzesen csillognak, amint a színpadon játszó nőt nézik.

Most egy másik férfi lép melléje hátulról. Magas keskeny arcú ember. A gyönyörködő fiatal ember vállára teszi a kezét:

— Szervusz Katona — sugja.

A fiatalember felrettenve rezdül össze:

— Te vagy az Déry, volt szíved felébredteni?

Kezet szorítanak, melegen, hiszen jóbarátok és egymás mellett állva figyelik tovább a darabot.

— Csodás nő sugja Déry.

— Az — bölintott rá Katona. — A magyar színjátszás legnagyobb reménye. Te ismered ugye személyesen?

— Igen.

— Akkor majd felvonás után bemutatsz neki.

— Hát még nem ismered?

Katona csak esendét int. Most jön az a jelenet a színen, amikor Othello győzedelmesen hazatér Cyprusból s Desdemonát szerelmesen magához öleli, megcsókolja.

Katona elbűvölve állt. Érezte, hogy valami meleg, zsongító érzés járja át a szívét, amelyet még csak egyszer érzett életében: amikor a kis Bettitől az első csókot kapta, amikor először ölelte magához azt a kis vékonyka leányt, akit az első hideg szellő lehellelte már elszóltott az élők világából... Igen, akkor érezte ezt az érzést... és ez az érzés a szerelem. Már nem is figyelt a darabra, csak magát kezdte vizsgálgatni. Igen, érzi,

a leghatározottabban érzi, szerelmes lett, szereti azt a nőt a színpadon, szereti Schenbach Rózát, aki olyan szépen tudja egymás mellé rakogatni a szavak tégláit... Színésznő és ő meg színész akar lenni és az is lesz. Illenek egymáshoz... És mily fenséges is színészeknek lenni. A fővárosban csupa dícsfény övedzi körül az aktorokat. Hiszen ők már nemcsak a szórakozás keresett tényezői, hanem apostolai is a magyar nyelvnek és a magyarosítás nemzeti ügyének és mindenki csak támogatja őket... De miért is csak most tudja megismerni ezt a nőt, most az utolsó napon, amikor szülei hívására el kell hagynia Pestet... És igen, hátha szülei nem fognak majd beleegyezni, hiszen most is azért hívják haza, hogy lebeszéljék színészi terveiről, amely megszakította jurátuskodását... De nem, megértett, megmagyaráz majd mindent a két öregnek és mily egyszerű lesz majd mindkettőjük nevét egymás mellett olvasni a színlapokon. Így fog majd állni: Desdemona — Katonáné Schenbach Róza, Othello — Katona József... És megírja majd, igen, azt a darabot is, azt a tragédiát a nagy Bánk Bánról, mely majd elbűvöli a közönséget, amikor ők ketten együtt fogják majd játszani... De hogyan is mondja el mindezt annak, akit még nem is ismer?

A tapsorkán ébresztette fel, mely kitört a le-

hulló függöny összecsapódását kísérve. A színpad mögött megindult a mozgás és Katona egyszer csak azon vette magát észre, hogy Déryné egyet vonva rajta, ott áll Desdemona mellett.

Szépeket akart mondani, hogy a játék lenyűgözte, de a szavak nem találtak az ajkára, csak a nevét tudta kimondani és még azt érezte féltékenykedve, hogy Déryné nagyon is bizalmasan beszél Rózával.

Desdemona csak kacagott:

Bíróság elé állítják a munkaadókat, ha nem veszik vissza a katonai gyakorlatra behívott alkalmazottaikat

Bucurestből jelentik: A munkaügyi miniszterium rendeletet irt alá, amelynek értelmében bíróság elé állítják mindazokat a munkaadókat, akik nem veszik vissza a koncentrációra behívott alkalmazottaikat. A hatóságok a legszigorúbban végre fogják hajtani ezt a rendeletet.

Megalakult a CFR új igazgató-tanácsa

Bucuresti. Saját tud. Szerdán délután iktatták be az államvasutak új szervezeti törvénye alapján létesített új CFR igazgatótanácsot. Az új igazgatótanács elnökévé Perieteanu volt minisztert választották meg. A beiktató ünnepségen Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter is részt vett. A CFR igazgató-tanácsának elnöke nagy beszédet mondott, amelyben ismertette a CFR új szervezeti törvénye szerinti fejlődés kilátásait.

Az angol birodalom vezérkari főnöke, Lord Gort, megérkezett Párizsba, az angol-francia összeműködés tárgyalására.

A Romániai Magyar Népkegyesség központi irodájának közlései

Az élelmezési célú igénybevételek kifizetése a gazdák részére. Allampolgársági ügyek rendezése. — A nagyszebeni ügyvédi kamara állásfoglalása a nyelvi vizsga kérdésében

(Kolozsvár.) A „Romániai Magyar Népkegyesség” központi irodája (címe: Cluj, Strada N. Iorga No. 8.) az alábbi közléseket adta ki. Az első közlést, mely a katonai élelmezési célú igénybevételekre vonatkozik, az iroda előzetesen bemutatta a tartomány királyi helytartójának, dr. Tataru Coriolannak is, ki annak kiadásához hozzájárult. A közlések a következők:

Rekvirálási elismervények (bonok) kifizetése. Illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján az alábbiakra hívjuk fel a magyar gazdák figyelmét: Az utóbbi napok tartományi intézkedései alkalmával a hadsereg az időlegesen rekvirált állatok és tárgyakon kívül, — amelyeket természetesen viszszaajuttat tulajdonosaikhoz — fogyasztási célokra is igénybevett állatokat, takarmányt, gabonát stb. A katonai közegeknek szigorú utasításuk van, hogy minden ilyen esetben azonnal készpénzben fizessenek. Egyes helyeken technikai okból a pénz kifizetéséig rekvirálási bonokat oztottak. Felhívjuk a magyar gazdák figyelmét arra, hogy a fogyasztási célokra igénybevett cikkekért kibocsátott bonokkal jelenjenek meg a körzetük katonai gazdasági hivatalánál, ahol azt nyomban kifizetik. Ha voltak esetleg olyan esetek is, amikor az elszállított cikkekért bonokat nem hagytak, ilyen esetekben szükség van a községi előjáróság igazolására, feltüntetve a tárgyat s annak értékét. Ezt is a lehető legrövidebb időn belül be kell mutatni a katonaság gazdasági ügyosztályainál.

Allampolgársági ügyek. A zombolyai 150 magyar munkás elbocsátásával kapcsolatosan a következő tényállásra hívjuk fel a figyelmet. 1939. március 30-án dr. Bizek Dezső és Lacshányi János zombolyai népközségi megbízottak aláírásával távirat érkezett a Népközségi elnökségéhez. A táviratban jelezték, hogy a Bohn-téglagyár április 1-re az allampolgársági bizonyítvány hiánya miatt felmondott 150 magyar munkásnak. A Központi Iroda felkérésére dr. Mikó Imre, a Népközségi bucuresti irodájának vezetője, eljár dr. Dragomir Silviu kisebbségi miniszternél, aki nyomban a munkaügyi minisztériumhoz fordult. Ennek eredményeként a munkaügyi minisztérium utasítást adott, hogy a

zombolyai magyar munkások továbbra is munkahelyeiken maradjanak, amíg helyzetüket külön törvénnyel nem rendezik. A zombolyai magyar lakosság állampolgársági kérdése ugyanis különleges elbírálás alá esik. Ezt a határszéli várost csak 1924-ben csatolták Romániához s így az 1918. december 1-i dátummal megkövetelt illetőségi bizonyítványt a községi előjáróság nem adhatja ki.

Egyes napilapok közölték a belügyminiszter 6122 A—1939 sz. március 24-én kelt s az allampolgárság elnyerésére vonatkozó rendeletét. Ezzel kapcsolatosan a következőket tartjuk szükségesnek leszögezni: Amint sajtójelentésünkben közöltük, március 28-án a NUF magyar igazgatósági és tanácsstajjai kihallgatásra jelentek meg dr. Dragomir Silviu kisebbségi miniszternél. Ez alkalommal komoly ígéretet kaptak, hogy az allampolgársági névjegyzékből kimaradtak ügyét külön rendelet-törvénnyel fogják rendezni. A fentidézett belügyminiszteri rendelet, amely különben csak a f. évi január 1-i allampolgársági törvény egyes rendelkezéseit ismerteti. — március 24-én jelent meg s így nem pótolja a kilátásba helyezett rendelet-törvényt.

Az ügyvédek nyelvi vizsgája. A nagyszebeni ügyvédi kamara a napokban tartotta közgyűlését. Szövegére hozták a kisebbségi ügyvédek nyelvizsgájának ügyét is. A központi ügyvédi unió ugyanis leiratban kérte a vizsgák megtartását. A kamara megállapította, hogy valamennyi kisebbségi tagja beszéli az államnyelvet s így a nyelvizsga tárgyalanná vált. Csak olyan esetekben folyamodnának ehhez az eszközhöz, amikor érdekelt fél kérése.

Ismét megjelent a magyarországi nyilaskeresztesek vezető lapja

Budapestről jelentik: A nyilaskeresztesek vezetőlapja, a „Magyarország” háromhónapos felfüggesztés után, csütörtökön ismét megjelent. A lap címlapján most is ott a nyilaskereszt, azonban, az eddig alatta levő H. betűt a beszűntetett „Hungarista-mozgalom” jelét elhagyták.

— Szóval jól játszottam?
— Mint egy tündér... mint egy álomtündér — motyogta Katona, de akkorra Desdemona után már becsukódott öltözőjének ajtaja.
Hirtelen egy gondolat vágódott az agyába. Meg kell neki mondani, hogy szereti, hogy komolyan gondol rá, hogy minden vágya csak ő, hogy milyen nagy tervei vannak...
Félrehúzódt és már írni is kezdte egy kis papírlapra:
„Kedves Róza!
Holnap jökor haza kell utaznom. Én magát véghetetlen szeretettel szeretem s lelkemben hordom képét, mióta először színpadon megláttam játszani s ezen szende képét fogom titkon keblembe zárva utolsó lehelletemig is hordani. Ha meghallgat és hajlandó hozzám, egy darabka rózsaszín szalagot, ha meg nem hallgat, egy darabka fekete szalagot tűzzön a hajába. E két szín fogja éltet irányát kormányozni. Ha rózsaszín lesz a jel, félév múlva visszatérek Pestre s akkor bővebben fogok nyilatkozni; ha fekete lesz, akkor szívem örökre gyászolni fog.”
K. J.

Gyorsan futva vetette papírra a sorokat és már oda is adta egy színlaposztogatónak, hogy adja be Desdemona öltözőjébe.

II.
A művész ott ült a tükör előtt Desdemona jelmezében, a játék hevében még mindig kipirultan és úgy tartotta két tenyere közt két égő piros orcáját. Úgy mondta:
— Ó, Istenem, de boldog vagyok! Ugy tapsoltak az emberek. Tízzer is kihívtak... és érzem, hogy ez a taps szívből jött.

Az ajtón most kopogott valaki. Lízi, felelt az öltöztetőnő:
— Szabai!

A színlaposztó lépett be, akinek Katona a levelet odaadta.

— Kiti ő?
— Nem szabad megmondanom a nevét — felelte a legény és ezzel már ki is sietett a szobából. Még sohasem kapott ily, titkos levelet. Kíváncsian bontotta fel. Lízi is a háta mögé állt, úgy olvasták végig mindketten.
— Ki ez a K. J.? — csodálkozott kerekre nyílt szemekkel Desdemona.
— Biztos Kocskovics János — szólt Lízi.
— Az lehetetlen — legyintett. — Az soha a legkevésbé sem közeledett felém.
Lízi tovább találgatta:
— Akkor talán Kormóczy János?
Elnevette magát:
— Hiszen az halálosan szerelmes Terecsibe?... De várj csak, Lízi, most az előbb mutatta be Déry Katona Józsi a színész-jurátuást, hátha ő írta.
— Az olyan mogorva ember, hogy az nem is tud szerelmes lenni — tromfolta le Lízi.
Mér ő is komikusnak találta volna.
— Persze, hogy nem ő lehet, hiszen most láttam először, hármat se szolt velem... Meg azután akárki legyen is, nekem ugyan eszembe sincs bárkinek titkos jeleket adni.
— Hát már most mit tetszik akkor csinálni? — kíváncsiskodott Lízi.
— Semmit se csinálók — nevetett Desdemona és megrázta hullámos hajú fejét, melyen a felgyűrt tinesei, mint kis harangozók réztek meg.

III.
A függöny a második felvonáshoz gördült fel. Katona ott állt most is a színpad mögött, az előbbi helyén. Szíve remegett, vajjon válaszol-e, mit szol a levélhez, megérti-e? Alig merre szeméit Rózára emelni... A szalagot pedig sehoh sem lelte, sem feketét, sem rózsaszínűt.

Valami különös érzés járta át, melyet már olyan sokszor érzett életében, s mely érzés végigkísérte élete minden fordulatát. Csodálódott és keserű megnyugvással vette tudomásul a sors akaratát. Nem lázongott, nem tört ki, sohasem érzett nagy szenvedélyeket és most is csak megrántotta a vállát. Úgy mormogta magában:
— Hiába minden...

IV.
Egy év telt el mag ezután, amikor véletlenül összetalálkoztak az utcán. Déry azon a héten tartotta esküvőjét Rózával.
Közöntötték egymást és megállottak.
— Merre megy? — kérdezte Katona.
— Mérey consilieriusnéhoz, megköszönni a menyasszonyi főköztöt.

Katona arcára mosoly rándult:
— Ezért nem felelt tehát a levelemre.
Róza elesodálkozott:
— Micsoda levélre?
— Amikor a Desdemónát játszotta először, amelyben a szalagot kértem.
— Hát azt maga írta?
— Én.
Szótlanul álltak egymás mellett, egyik sem tudott semmit sem mondani. Egymásra néztek és mosolyogni kezdtek.
— Úgy-e, nem haragszik? — kérdezte Déryné.
— Nem — nevetett Katona.
— No akkor Isten vele, — nyújtotta a kezét Déryné.

— A viszontlátásra.
— A viszontlátásra.
Déryné elsietett és Katona csak megfordulva nézett utána. Arcán mosoly ült, bágyadt beleegyezéssel a sorsba és megrántotta a vállát:
— Pedig hogy szerettem...

Elnököt választanak Franciaországban

A Harmadik Köztársaság tizennégy államfője

A franciaországi elnökválasztás április 5-én zajlott le. Ebből az alkalomból közöljük a Harmadik Köztársaság volt elnökeinek rövid életrajzát. Ezekben az adatokban Franciaország egész újkori történelme van összefoglalva.

Adolphe Thiers a végrehajtó-hatalom feje, 1871 február 17-től április 30-ig, köztársasági elnök 1871 augusztus 31-től 1873 május 24-ig. — Maurice Joseph Louis Adolphe Thiers Marseille-ben született 1797 április 14-én. Ügyvéd, újságíró, történész. 1830-tól 1849-ig képviselő. 1848 február 23-án a királyi kormányalakítással bízta meg, de nem bírta megállítani a forradalmat és csatlakozott a köztársasághoz. Az Alsó-Szajna kerület képviselőjeként tagja volt 1848-ban az alkotmányozó, 1849-ben a törvényhozó gyűlésnek, 1851 december 2-án elfogták, mint a monarchisták fejét és száműzték 1852 augusztusáig. Akkor visszatért Franciaországba. A kamarába, mint a Szajna kerület képviselőjét választották be 1863, majd ismét 1869-ben. 1870 július 15-én a háború ellen szavazott. 1871 február 17-én Bordeauxba menekült nemzetgyűlés a végrehajtóhatalom fejevé nevezte ki. Ő vezette Jules Favre-ral együtt a németekkel folytatott béketárgyalásokat, ujjászervezte a hadsereget és augusztus 31-én a Harmadik Köztársaság elnökévé választották. 1873 május 24-én lemondott és 1877 szeptember 3-án meghalt Saint-Germainben. Elnöksége alatt zajlott le a kommun és akkor kötötték meg a frankfurti békét.

De Mac-Mahon marsall

1873 május 24-től 1879 január 30-ig. Marie Edmé Patrice Maurice, de Mac Mahon gróf 1808 május 13-án született Süillyben; 1825-ben végezte el a Saint-Cyri katonai akadémiát, több ezredben szolgált Algírban; 1852-ben tábornok; részt vett a Krim-háborúban. III. Napoleon szenátorra nevezte ki. 1864-től 1870-ig Algéria kormányzója. Sedannál sebesülten fogságba került, majd visszavált Franciaországba és átvette a versaillesi hadsereg parancsnokságát a párizsi kommun ellen. 1873 május 14-én a monarchisták választották elnöknek. Thiers után keresztülvitte azt a törvényt, amely 7 évre teszi az elnök működését és ezzel megerősítette az elnökséget. Előnk harcolt az uralkodó szellem ellen, de Gambetta győzött, a marsallnak meg kellett adnia magát és 1879 január 30-án, a szenátusi választások folyamán, a köztársasági párt nyomására rákényszerítette a lemondásra. Visszavonult a magánéletbe és 85 éves korában halt meg 1893 október 17-én.

Jules Grévy

1879 január 30—1887 december 2. Francois Jules Grévy 1807 augusztus 15-én született Mont-sous-Vaudryban. A köztársasági párt választja képviselőnek 1848 április 23-án, az alkotmányozó gyűlésbe, ahol élénk részt vett a vitákban és alelnöké lett a gyűlésnek. 1851 december 2-án elfogták. 1852-ben kiszabadult és ekkor visszatért ügyvédi praxisához és az ügyvédi kamara elnöke lett. 1868-ban a Jura kerület újra képviselővé választotta, 1870-ben a háború ellen szavazott. — További két ülészenon volt elnöke a háznak, 1879 január 30-án a köztársaság elnökévé választják, hét év után újra öt választják, de 1887 december 2-án, a Rouvier miniszterium bukásakor lemond. Szülővárosában halt meg 1891 szept. 10-én, 84 éves korában. Elnöksége alatt, 1879—1887-ig stabilizálódott a köztársaság.

Sadi Carnot

1887 december 3—1894 június 25-ig. Marie Francois Sadi Carnot 1837 augusztus 11-én született Dinogesben. Ut- és hidmérnök. 1871-ben Alsó-Szajna kerület prefektusa. 1871 február 8-tól az Arany Párt képviselője a nemzetgyűlésben, a békeszerződés ellen szavaz. Az Arany Párt nagytanácsának alelnöke, 1876 február 20-án képviselővé választják. — 1883—1885-ig a képviselőház alelnöke, előbb közmunkaügyi államtitkár, (két miniszter alatt), majd 1880—81-ig miniszter. 1885 április 17-től 1886 december 10-ig pénzügyminiszter (két miniszteriumban) 1887 december hó 3-án köztársasági elnöknek választják. Elnöksége elejét a boulangista mozgalom tette izgalmassá. Két éve alatt tíz miniszteriumot alakított és két általános választás folyt le. Elnöksége idejének vége felé anarchisták gyilkolták meg Lyonban. 1894 június 25-én ötvenkét éves korában. Elnöksége legjellemzőbb eseményei: a Koulanges tábornok monarchista mozgalma. Politikai és pénzügyi

botrányok, főleg a Panama-botrány. Ő kötötte meg a francia-orosz szövetséget.

Casimir Périer

1894 június 27—1895 január hó 15-ig. Jean Paul Pierre Casimir Périer 1847 november 8-án született Párizsban. 1870-ben kapitány, a háború után edesapja belügyminiszterisége alatt annak kabinetfőnöke 1872 február 5-ig. 1876 február 20-án lett képviselő és 1894-ig mindig újra választották. 1893 december 3—1894 május 30-ig külügyminiszter, majd újra képviselőházi elnök és 1894 június 27. köztársasági elnök. Hat hónappal később, 1895 január 15. személyi okokból lemondott és visszavonult a magánéletbe. 1907 március 11-én halt meg 60 éves korában. Elnöksége idejére esik a Dreyfus-ügy kezdete és a Madagaszkári háború.

Félix Faure

1895 január 15—1899 február 16-ig. Francois Félix Faure 1841 január 30-án született Párizsban. Varga, borkereskedő, majd szállító Havreban, al-polgármester lett Havreban és a kereskedelmi törvényesek bírja volt, mikor 1881 augusztus 21-én képviselővé választották. Három hónappal később Gambetta miniszteriumának államtitkára. 1883-tól 1885-ig ismét tengerészeti- és gyarmatügyi államtitkára. 1883-tól 1885-ig ismét tengerészeti- és gyarmatügyi államtitkár, azután 1885 január 5-től április 2-ig ismét u. a. Az 1889-iki és 1894-iki választásokon ismételtén képviselő lesz. 1894-ben a képviselőház alelnöke. 1894 május 30-tól 1895 január 17-ig tengerészeti miniszter, amikor is a köztársaság elnöke lesz. Ő miniszteriumot alakított, hol mérsékelt, hol radikális szellemben. Hirtelen halt meg 1899 február 16-án, 58 éves korában. — Ő alatta hódították meg a franciák Madagaszkárt. Akkor fejlődött ki a Dreyfus-ügy és akkor alakult meg a parlamentaris szocializmus. Erre az időre esik az automobil-
ipar születése is.

Emile Loubet

1899 február 18—1906 február 17. Francois Emile Loubet 1838 december 31-én született Marsanne-ban. Ügyvéd, 1870-ben Montélimar város polgármestere, 1876 február 20-án a Montélimar kerület egyhangulag képviselőjévé választja, 1877-ben és 1881-ben szintén. 1888 január 25-től szenátor, 1894-ben mandátumát megújítják. 1887—1888-ban közmunkaügyi miniszter, majd a tanács elnöke; 1892. február 27-től december 5-ig belügyminiszter, a következő kormányban ugyanaz marad. 1896 január 16-án a szenátus elnöke lesz és az marad 1899 február 18-ig, amikor köztársasági elnökévé választják. Hét év alatt három miniszte-

riumot alakított és egy választást élt át, 1902-ben. Alatta jutott hatalma teljébe a szabadszolgálatosság. Akkor zajlott le a Dreyfus-pör, s visszahatásképpen a túlzó nemzeti irányzatok is feltámadtak. Az ő elnöksége alatt működött a Comber-kormány mely a szerzetrendeket kiűzte az országból, s a hitvallások iskolák és egyesületek ellen megkezdte a kulturharcot. Ez időben történt meg Franciaországban az Egyház és Állam szétválása, mely azóta a mai napig is fennálló jogi helyzet. Mandátuma lejárása után visszavonult a magánéletbe. Montelimarban halt meg 1929 december 20-án, 91 éves korában.

Armand Fallières

1906 febr. 18—1913. febr. 17. Clément Francois Armand Fallières 1841 november 8-án született Mériben. Ügyvédi gyakorlatot folytatott Veracban, ahol 1870-ben polgármester lett. 1876-ban választották meg képviselőnek. Baloldali republikánus, 1880 május hó 17-től belügyminiszteri államtitkár lett 1881 november 13-ig, amikor ő lett a belügyminiszter, 1882 augusztus 2-án a tanács elnöke, 1883-ban, 23 napig újra miniszter volt. Majd egymásután töltötte be különböző kormányok alatt a közoktatásügyi, belügyi, igazságügyi, újra közoktatásügyi, végül igazságügyminiszteri széket. Befolyásos tagja a szenátusnak, 1899 március 3-án elnöke lett, míg 1906 február 18-án köztársasági elnökké nem választották. Az ő elnöksége idejére esnek a szindikalista mozgalmak, a marokkói harcok, Agadir végetti konfliktus Németországgal, a hatalmak fegyverkezése és terjeszkedése. Alatta született meg a repülőgép és a léghajózás. Mandátuma lejárása után visszavonult Noupillonban fekvő szőlőbirtokára. 1931. június 22-én halt meg, 90 éves korában.

Raymond Poincaré

1913 febr. 18—1920 febr. 17-ig Raymond Nicolas Daudig Poincaré 1860 augusztus 20-án született Bar-le-Duc-ban. Párizsi ügyvéd volt, mikor 1887 július 31-én Meuse kerület képviselőjévé választotta. Parlamenti működése és személyi értéke szerezte meg neki a közoktatásügyi tárcát 32 éves korában. 1912-ben kormányelnök és külügyminiszter lett, egy év múlva elnökké választották. Aletta alakult ki a szövetségek rendszere és tört ki a világháború. Ő volt elnök a béketárgyalások idején és nagy része volt a jóvátételek kifizetésében. Mandátuma lejárása után, 1920 januárban Mense kerület szenátorává választotta, újra miniszterelnök lett és külügyminiszter 1922 január 14-től 1924 június 7-ig; majd 1926 júliustól 1928 novemberig elnök és pénzügyminiszter és 1928 november 11-től 1929 július 27-ig tárcanélküli miniszterelnök. Egészségi okokból vonult vissza és 1934 október 15-én halt meg, 74 éves korában, miután ötször volt kormányelnök, tízszer miniszter. 1909-ben a francia akadémia tagjává választották.

Paul Deschanel

1920 febr. 18—1920 szeptember 20-ig. Paul Eugène Louis Deschanel 1856 február 13-án született Bruseszelben, ahol edesapja 1862 óta élt száműzetésben. Alprofektus lett Dreux-ben, Leine-et-Marne kerület főtitkára, az-

Husvét

előtt
alatt
és után

igyunk kizárólag

DREHER-Haggenmacher sör!!!

Minden szaküzletben kapható!

Tavaszi különlegesség!

tán alprefektus Brestben és Meauxban; Eure-et-Loire kerület választotta meg képviselőnek 1885-ben. 1898 januártól elnök egészen 1902-ig. Tíz évi megszakítás után 1912-ben újra a képviselőház elnökévé választották és az maradt 1920-ig, amikor a köztársaságnak lett elnöke. Ebben a minőségében megszervezte a békét; akkor alakult meg a Népszövetség is. Egészségi állapota azonban nem engedte meg magas hivatalának gyakorlását és 1920 szeptember 20-án lemondott. 1922 április hó 28-án halt meg, 66 éves korában.

Alexandre Millerand

1920 szeptember 23—1924 június 12-ig. Étienne Alexandre Millerand 1859 február 10-én született Párizsban. Ügyvéd, publicista, Párizs városának tanácsosa, Szajna kerület képviselője 1885-től. Ő alapította meg Jauréssal a parlamentári szocialista pártot és ő adta programját 1896 május 30-án tartott beszédében. 1899 június 22-én kereskedelmi miniszter lett. 1909—10-ben közunkügyi, 1912—13-ban hadügyminiszter. Ezt a tarcát tartotta meg a háború első évében is 1914 augusztus 26-tól 1915 október 28-ig. 1919-ben Elzász-Lotharingia kormányzója neveztek ki, 1920-ban miniszterelnök és külügyminiszter lett. 1920 szeptember 23-án választották meg a köztársaság elnökévé. Miután az 1924-es választások új többséget hoztak a képviselőházban, amely nem akart meghajolni Millerand tekintély-kormányára előtt, kénytelen volt június 12-én beadni lemondását. Erős kézzel hajította végre a háború jóvátételeket, a Ruhr-megszállást és alatta alakult ki a nemzetipárti blokkja és a baloldali kartell. Jelenleg 80 éves és ő a képviselőház korelnöke; 54 éve képviselő.

Gaston Doumergue

1931 június 12-ig. Gaston Doumergue 1863 aug. 1-én született Sigues-Vive-ben. Ügyvéd Nimesben, bíró Judolinában, majd Algirban. Radikális szocialista képviselővé választották 1893-ban Nimes városában, majd ugyanott szenátorra 1910-ben. Könnyedsége és nagy munkabírása hamar befolyásos tagjává tették a képviselőháznak. Egymásután lett gyarmatügyi, kereskedelmi, majd közoktatásügyi miniszter, miniszterelnök és külügyminiszter 1913 decembertől 1914 június 19-ig; ugyanaz lett újra a háború kitörésekor. Azután gyarmatügyi miniszter. 1915-ben titkos küldetésben ment a cárhoz, hogy meghatározzák a háború titkos célját. 1923-ban a szenátus elnöke, 1924 június 13-án köztársasági elnök. Hét évi elnöksége igen mozgalmas volt, tizenöt miniszterium követte egymást ennyi idő alatt. Elkeseredett párharcok folytak, közgazdasági krízis, a frank esése az ő idejére esnek. 1931 június 12-én visszavonult a magánéletbe, de 1934 február 9-én visszahívták és az elnök nemzeti koalíciós kormány alakításával bízta meg. A következő év novemberében le kellett mondania. Tournafeuille-i magánházaiban halt meg 1937 június 18-án, 74 éves korában.

Paul Doumer

1931 június 13—1932 május 6. Athanase Paul Doumer 1857 március 22-én született Aurillacban. 14 éves korában litográfus inas. önképzés útján végezte el iskoláit, míg végül matematika tanár lett. Vidéki lapokat szerkesztett. városi tanácsos Floguet-ben. 1888-ban lett Aisne kerület képviselője. 1895-ben pénzügyminiszter, majd Indokina főkormányzója. 1896 karácsonyától 1902 április 7-ig. Az 1900-os elnökválasztáson 371 szavazatot kapott Fallières 449 szavazatával szemben. 1912. január 7-én Korzika-sziget szenátora lett. A háború alatt államminiszter. Késze volt még pénzügyminiszter, majd a szenátus elnöke, egészen köztársasági elnökké választásáig. Gorguloff merényletének esett áldozatul 75 éves korában.

Albert Lebrun

1932 május 10—1939 május 9-ig. Albert François Lebrun 1871 augusztus 29-én született Mercy-le-Flan-ban. Mérnök, eleoként végezte el a politechnikai és bányászakadémiát. 1900 december 23-án választották meg Briey képviselőjének, ahol 20 évig állandóan újra választották. 1920-ban Neurthe-et-Moselle szenátora lett. 1902—1904-ben a képviselőház titkára. 1911 június 27-től 1913 január 13-ig gyarmatügyi miniszter és 1913-ban január 13-tól 26-ig hadügyminiszter volt. Ezután a képviselőház alelnöke, majd újra gyarmatügyi miniszter 1914 június 8-ig. A háború alatt a blokkád és a felszabadult területek címzetes minisztere, 1919 novemberig. 1924-ben ismét szenátor, 1926-tól 29-ig a szenátus alelnöke. 1931 júniusban a legfőbb bizottság elnöke és Doumer halála után köztársasági elnök, 1932 május 10. óta. Az ő államfősége idejének igen jellemző alakulása volt a polgári radikálisok és a marxisták együttes uralomra jutása az ugynevezett Népfrent útján. Ezután a Népfrent bukása, illetve a polgári radikálisok diktatúrája. A fegyverkezések politikai is ez idő alatt ért tetőpontra, nagy külpolitikai feszültségek miatt.

Tiso szlovák miniszterelnök és Durcsánszky szlovák külügyminiszter a német külügyminisztérium meghívására Berlinbe utazott

Az új szlovák állam berendezkedése

Pozsonyból jelentik: A német birodalmi kormány értesítette a szlovák kormányt, hogy elfogadja Csernak Matus német birodalmi szlovák követté való kinevezését. Az önálló Szlovákia első németországi követe kedden utazott el állomáshelyének elfoglalására. Vele együtt utazott Tiso miniszterelnök és Durcsánszky külügyminiszter is, akik ketten meghívást kaptak a német birodalmi külügyminisztériumtól. A „Slovak” című pozsonyi kormánylap szerint Tisoék a közép-európai mai helyzetben Szlovákia magatartásáról folytatnak Berlinben megbeszéléseket.

Német-szlovák katonai tárgyalások.

Pozsonyból jelentik: Szerdán délután Csatos ezredes, szlovák hadügyminiszter tanácskozásokat folytatott a német vezérkar meg-

bízottjával. A tanácskozásokon résztvett a szlovák kormány gazdasági és pénzügyi szakértője is. Pozsonyban úgy tudják, hogy a Szlovákiában maradt cseh katonai anyag átvétele és a Skoda-művekkel kapcsolatos kérdések kerültek szóba. Es elhatározták az ezzel kapcsolatos intézkedéseket.

Tilos a posta útján való pénzküldés Szlovákiából.

Pozsonyból jelentik: A pozsonyi kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében Szlovákiából posta útján tilos külföldre pénzt küldeni. Cseh-Morvaországot a rendelkezés külföldnek nyilvánítja. Ugyancsak kormányrendelettel állami monopóliummá tették Szlovákiában a dohányjövedéket.

Családfa-kutatások a plébániahivatalokban

Családkutatásokhoz való okmányok egységes díjzabása. Pacha dr megyéspüspök körlevele.

Temesvár. Saját tud. Pacha Ágoston dr megyéspüspök körlevelét adott ki, amelyben elsősorban teljes terjedelmében közli XII. Pius pápa első apostoli szózatát a világhoz. Az első szózat: az ismert pékeszózat. A püspöki körlevél eredeti szövegében közli ezután a minisztertanács határozatát a nemzeti ünnepeken tartandó istentiszteletekkel kapcsolatban: a katonai előkészítés ifjak, valamint a tanulóifjúság saját felekezeti templomában jelennek meg az istentiszteleten. A körlevél a legutóbb történt papszenteléseket jegyzi fel és kegyelettel emlékszik meg Scheibling János nyugalmazott sándorházi plébánosról, aki Szabadfalun halt meg és Varganics József elhunyt óbcbai plébánosról.

A főpásztor közli a körlevélben, hogy április 23-án Buziáson április 30-án pedig Ujvá-

ron az első szentáldozásban részesíti a gyermekeket.

Pacha dr megyéspüspök ezenkívül az úgynevezett *családkutatásokhoz szükséges anyakönyvi okmányok* egységes díjáról intézkedik:

Ismételten előfordul — állapítja meg a körlevél, — hogy családfák összeállítására ügyben megkeresik az egyes plébániahivatalokat és vagy a családfa igazolását, vagy pedig anyakönyvi kivonatokat kérnek. Miután a díjakat illetőleg az egyes plébániahivatalok nem járnak el egyöntetűen, — írja a püspök — tekintettel a különös viszonyokra, az 1932. évi V. számú körlevél intézkedéseit a következőkkel egészítem ki: A családfára vonatkozó egyes adatok hitelesítéséért, ha a megadott adatok pontosak és anyakönyvi kutatás nem szükséges, adatonként 15 lei fizetendő. Ha az adatok nem pontosak és anyakönyvi kutatás szükséges, minden kutatásért a fenti taxán kívül még 20 lei kutatási díj fizetendő. A családfához szükséges okmányok kiállításáért a következő díjak szedhetők: 1—5 okmányig darabonként 40 lei, 5—10 okmányig darabonként 30 lei és a 20 darabnál több okmányért egyenként 20 lei, plusz bélyeg (ha bélyeges okmányt kívánnak) fizetendő. Ha a megadott adatok alapján az anyakönyvi bejegyzések nem találhatóak meg, minden egyes okmányhoz még 20 lei kutatási díj számítható. Szegények részére a fenti díjak az illető plébánosok belátása szerint leszállíthatók vagy elengedhetők. Tudományos családkutatások, — jelenti ki végül a püspök — a plébániahivatalban a lelkes jelenlétében és megítélése szerint megengedhetők.

Nyakfájdalmak

Nyakfájdalmak: hűlés idején elő.
Semmi sem szünteti meg gyorsabban ezt a bajt, mint egy energikus

Carmol *)-os bedörzsölés

*) Carmol a leggyorsabban bedörzsölés: influenza, gripa, reumatizmus és ízületi fájdalmak és fejfájás ellen.

Roosevelt kormánya és Kanada is elismeri a Franco-kormányt

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok kormánya elismerte Franco tábornok kormányát Spanyolország jogos kormányának. Ottavai jelentés szerint Kanada is elismerte Franco kormányát.

Polyák István:

Szószekek körül, katedrák lábánál az Örökvárosban

Katedra vagy szószék?

Róma, április hó.

Ha igaz az, amit az olasz tanárokról és előadókról mondanak, tudniillik, hogy szószék a tanításuk, akkor ezt fordítva az olasz papokról így lehet elmondani: tanítás a legtüzebb szószékük is. Csak hogy olasz tanítás. Tüzes, szípkázó, élcelődő, könnyen emészthető. Olyan, amelyet a nép temperamentuma megkíván. Nagyon sok komoly tárgy előadást vallgattam végig. Jobban mondva kuncogtat, végig, amelynek a közönsége a világ legtermészetesebb előadási módjának tartotta az előadó egy órási szípkázását. Ezek — gondoltam magamban — egészen biztosan végig aludnak egy német professzor előadását.

Most már azt is tudom, hogy miért van az olasz templomokban a nálunk szokásos szószék helyett egy magas katedraszerű emelvény feszülettel, térdeplővel, kis asztallal és székekkel. Azután azt is megértettem, hogy a sok helyet elfoglaló, rögzített padok helyett miért vannak a templomban apró, könnyű nádfonatos székek. A szószék, a tanító a katedrán tanít, a hívők pedig körülülnek. Mindenki fog magának egy széket és ahogy gyűl a hallgatók serege, úgy veszik lassan körbe a szószék katedráját. Mint egykor Jézust a hegy lábánál, amikor a nyolc boldogságot tanította.

MÁS NÉP, MÁS STILUS

Más nép, más stílus, más szószék. Az olasz szószék, talán leginkább az egyházi szószék, képviseli összesűrítve ezt a más stílust. A hajszálától kezdve a lábujjhegyéig minden gesztikulál és magyaráz, hullámzását egy táncosnő is megirigyelhetné. De hát szükség is van erre. Nagyon le kell kötni a hallgatóság figyelmét, mert máskülönben hiábavaló lenne minden erőlködés.

Emlétként, hogy a pódium-szószéken szék is van. Igen, elfordul az is, hogy a szószék leül, ha elfáradt. De ha ül, akkor is tud szószékolni és a mozdulatai ép olyan élénkek, mint azelőtt. Mert ülni is sokféleképpen lehet és szószékolni ülve is lehet.

Láttam és hallottam már született magyart is ilyen pódium-szószéken. Hát nem

XII-ik PIUS pápa

Öszentsége

magasztos, lélekemelő beszédei, amelyeket pápai legátusi minőségében az az eucharisztikus világkongresszuson elmondott, valamint a róla és magáról a kongresszusról készült több száz gyönyörű

mélynyomatu fénykép emelik az

ECHARISZTIKUS EMLÉKALBUM

értékét, mely nemrég került Romániában forgalomba és amely megrendelhető az

ECCLESIA könyvkereskedésben

Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 1

A díszes kiállítású album ára 420 lei, plus 30 lei portó.

A nagy érdeklődésre való tekintettel még ma adja fel megrendelését.

mondom, ment-ment valahogy, de nem egészen sikerült. Elsősorban sehogyan sem tudott kibajodni a kezdetben felvett talpra-magyar állásból. Mintha mindenáron el akarta volna magát deréig takarni. Azután a kezével sem tudott mihez kezdeni. Mintha az egyik nagyon is felesleges lett volna. Azért a szék támlájára helyezte és csak nagyon ritkán, nagyon óvatosan vette le róla.

Az olaszoknak éppen hogy elég a pódium és a két keze, két lába. De vigyázni kell nagyon, hogy le ne szaladjon róla, mert nincsen korlátja és néha 2—3 méter magas! Magam is láttam a római Gesú-templomban, hogy a szószék lejáratait deszkával barrikádozták el a szószék mögött, nehogy a nagy buzgóságban nagyot találjon hátrafele lépni.

PÁRBESEDÉS SZÓNOKLAT

Ez aztán teljesen olasz találmány és úgy gondolom, teljesen, kizárólagosan olasz szabádalom. Nem is ért hozzá mindenki, mert meglehetősen nehéz. Teljesen egymáshoz hangolt képzett, világos látású, ötletes, összeszokott két szószék kell hozzá, akik fordulatosan, természetesen végig tudnak vezetni egy témát a párbeszéd formájában. Jelenleg a jezsuiták monológuma.

A párbeszéd szereplői a „dottó” és az „ignorante”, vagy a „maestro” és a „dubitante”: a tanult és a tudatlan, a „mester” és a „kétkedő”. A tanulatlan, a kétkedő képviseli a hallgatóságot, az igazságok könnyebb, felületesebb magyarázatát. A tanult az Egyház tanító szava akar lenni. Természetes, hogy a nép a tudatlan, a kétkedő pártján van, de a végén kedvencével együtt belenyugszik az igazság győzelmébe.

Ne gondolja azt senki, hogy a józsi közbeszólások, ötletek neveléses cirkusszá teszik az egészet. Mosolyognak, de feszült figyelemmel kísérik a csatát és maguk is részt vesznek benne. Csak nekünk különös. Bementünk egy ilyen párbeszédés prédikációra. A litván társam hangos nevetésben tört ki. Szinte megbotránkozva figyelték viselkedését, mintha kérdezték volna: Mi van ezen nevetni való?

Egyszerűbb közönség még azt is megengedi magának, hogy biztassa képviselőjét, kedvencét: a tudatlan kétkedőt, sokszor köteke-dőt.

„Corraggio, padre!”

„Forza, avanti!”

„Bátorság, csak előre! Még egy ellenvetést! Ne hagyja magát!”

Minél ötletesebbek az ellenvetések, annál biztosabb, hogy sok hasznot merítenek a feleletből.

De néhány apró epizód még jobban megvilágítja az egészet. Nagyböjti szószék. A hallgatóság egyszerű, vallásiakban eléggé elhanyagolt. A tanult éppen a böjti parancsról és annak megtartásáról prédikál.

„Ej, tisztelendő ur — szakítja félbe a tudatlan — maguk mindig a böjtről prédikálnak. A szegény embernek böjti az egész év. Hogyan böjtöljünk, mikor még kenyérből sem jut elég?”

Ugy van, úgy van — hallatszik a biztatás — igaza van!

„Igen, böjti az egész év — feleli a tanult — nincs kenyér, éheztek! Ez egyszerűen nem így van! Farsang az egész év, mulatság és szórakozás. Vasárnap még a templomba is

alig értek rá eljönni. Mozi, korcsma, bál, te-refere. Hétfőn a vasárnapi mámort alusszátok ki. Kedden ez a korcsma! Szerdán a másikt! Ha nincs elég kenyér, akkor ne keressétek a korcsmában, mert ott hagyjátok a rávalót!”

Es szépen felsorolja névszerint a korcsmákat. Végigveszi a napokat. A fejek lassan lekonyulnak és a lesütött szemek alázatosan beismerik, hogy komoly, őszinte igazság hangzott el.

*

Vegyünk egy másik esetet. A közönség vallásilag sokkal képzeteb. Az Oltáriszentségről van szó. Nehéz téma. A „maestro” éppen az átváltoztatás szavait magyarázza. „Ez az én testem!” Amikor az Ur Jézus ezeket a szavakat a kenyér fölött kimondotta, ami addig kenyér volt, az szent testévé változott át.

„Egy hasonlatot mondok — folytatja a „maestro” — hogy jobban megértsük. Egy király, „un re”.

— Miért nem „re-impesatore” — szakítja félbe a kétkedő — sokkal szebb ez így! (Az olaszok helyeslőleg bólintanak, a feketéingsék is.) — Legyen „re imperatore”, tehát a „re-impesatore” egy káplárt generálissá nevez ki...

— Menten meghal örömeiben, jegyzi meg a kétkedő (a közönség mosolyog) —

... azt mondja neki: Te káplár, te ezennel generális vagy! A király akarata, hatalma azzá teszi.

A hasonlat megtette a hatását. Közben mosolyogtak és tökéletesen odafigyeltek.

*

Még egy másik esetet.

A tanult azt fejtegeti, hogy minden szentmisében ott van az Ur Jézus az oltáron.

— De már engedje meg, kedves mester, — veti közbe a kétkedő — nem tiszteletlenség az Ur Jézust szüntelenül molesztálni?

Nem, mert Ő akarja, szeretetből. Közöttünk akar lenni...

— Adesso capito, most már értem — bólint rá a kétkedő — így már igen!

Es bólint rá a hallgatóság is, hiszen együtt kérdezte a kétkedővel.

A „maestro” pedig tovább folytatja a gondolatot, tovább fűzi a szeretet kapcsolatát. Gyönyörű fervorinóba csap át és a szeretet jogcímén viszontszeretettel kér a hallgatóktól, az oltáriszentségi Ur Jézus számára.

„Amore si paga con amore!”

A szeretetet viszontszeretettel kell megfizetni!

Szentbeszéd végén sodródniak kifelé a tömeggel. Két fiatalember van mellettem.

„Mit szólsz hozzá, — kérdi az egyik — alaposan próbára tettük a mestert!”

De tökéletesen megfelelt minden kérdésre — felelt a másik.

Ugy gondolom, hogy annak, akinek a mester tökéletesen megfelelt minden kérdésre, használt a prédikáció.

Nagyheti szertartások sorrendje

Az őssi-telepi Kis Szent Teréz plébánia-templomban:

Nagyesütörtök: 9 órakor nagymise, oltárfosztás, délután 3 órakor Jeremiás siralmi.

Nagypéntek: 9 órakor csonkamise, Passio, keresztelhelyezés a szentsírban, utána szentbeszéd, 3 órakor Jeremiás siralmi.

Nagyszombat: 8 órakor tűzszentelés, utána keresztvízszentelés, majd nagymise, 6 órakor feltámadási körmenet.

Húsvét vasárnap: 7 órától étel-ital szentelés, 8 órakor csendesmise, 10 órakor ünnepélyes nagymise és szentbeszéd. Délután 3 órakor vecsernye.

Húsvét hétfő: 8 órakor csendesmise, 10 órakor nagymise és szentbeszéd. Délután 3 órakor vecsernye.

ERZSÉBETVÁROSON húsvét első és második napján rendes időben szentmise lesz.

TIZENNEGY UJ PÉNZÜGYI TÖRVÉNY
A Monitorul Oficial szombati számában a következő törvények jelentek meg: 1. Költségvetési törvény. 2. A kivételes pénzügyi intézkedések meghosszabbításáról. 3. A kincstári követelések kedvezményes kiegyenlítésének meghosszabbításáról. 4. A katonai illetékekről. 5. A nem kontingentált importcikkekre alkalmazandó illetékekről. 6. A M. A. T. törvény módosításáról. 7. A vámtörvény módosításáról. 8. A bélyegtörvény módosításáról. 9. Az egyenesadóról szóló törvény módosításáról. 10. Az egyenesadóról szóló törvény módosításáról. 11. Az egyenesadók átvitelezéséről. 12. A forgalmi- és fényüzési adókról. 13. Az automobilon és látványossági adókról. 14. Az értékpapirokban testesült követeléseknek az állam javára történő elévülésekről. Ezeknek a rendelet törvényeknek ismertetésére visszatérünk.

Szökés közben agyonlőtték a bucuresti gyógyszerész gyilkosát. Bucurestiből jelentik: Georgea Tempeanu gyógyszerész gyilkosait: Ion Husanu és Olga Tecacot, akiket három nappal ezelőtt fogtak el, tegnap szökés közben agyonlőtték. A két elvetemült gyilkos kihallgatás közben elépzelhetetlenül cinikusan viselkedett és a legkisebb megbánást vagy sajnálkozást sem mutattak. Miután a rendőrség a gyilkosság valamennyi körülményeit tisztázta, már csak az maradt hátra, hogy kimenjenek a helyszínrre és megállapítsák, hogy hová dobták el a bűntárgyakat a gyilkosok. Ion Husanu és társa azt vallották, hogy Jilava közelében dobták el a gyilkos szerszámokat. Tegnap több detektív Jilavára vitte az elvetemült gyilkosokat és Husanu utközből is megdöbentően cinikusan viselkedett. Azt követelte a detektívektől, hogy az áldozatától elrabolt pénzből adjanak neki annyit, hogy cigarettát vehessen. Amikor Jilavába érkeztek, a gyilkosok megmutatták, hogy hol dobták el a bűntárgyakat. Egy adott pillanatban futának eredtek és pedig mindketten különböző irányban, hogy a detektíveket megzavarják. A detektívek többszöri felszólítás után rájuk löttek és mindkettőjüket halálra sebeztek. A helyszínrre hamarosan kiérkezett egy tisztiorvos és egy ügyész, aki megadta a temetési engedélyt.

Izmainkat valódi Diana sóborszesszel való lemosás által tesszük ruganyossá és acélossá.

Temetés. Bay Ferenc asztalosiparos 38 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a Steinberger-kápolnában. (Erdélyi „Concordia“.)

Radu Rozalia 50 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése április 5-én volt. — **Miszler Sándor** 86 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése április 7-én lesz az ócsi temetőben. (Caritas.)

KÉNYSZERLESZÁLLÁS KÖZBEN LEZUHANT EGY REPÜLŐGÉP. Bucuresti. Saját tud. Uj Bucuresti mellett egy iskola-repülőgép, amelyet egy Neagu nevű segédpilóta vezetett, kényszerleszállást akart végrehajtani. A gép leszállás közben nekiütközött a villanydrótoknak és lezuhant. A repülőgép tönkrement, azonban a pilóta megmenekült.

Reklámok — egy híres piramison. Kairóban az a hír terjedt el, hogy az egyiptomi kormány hosszabb időn át tartó tárgyalások után szerződést kötött egy amerikai filmvállalattal a Keopsz-piramis kivilágítására. A hatezer éves építményt az egyiptomi kormány reklámcélokra engedte át az amerikai vállalatnak. Az elmúlt napokban már meg is kezdődtek a munkálatok, hogy a piramis tetejéről hatalmas fémbetűk hirdessék a legfrissebb amerikai filmszenzációkat. Kairóban lehetetlennek tartják, hogy az egyiptomi kormány hozzájárult volna ennek a hatalmas emlékműnek ilyen profanizálásához. Kormánykörökben azonban nemcsak anyagi okokból, hanem nagy idegenforgalmi érdekekből is megvalósíthatónak tartják ezt a nem mindennapi ötletet.

CRONIN

világhírű munkái:

Réztábla a kapualatt . . . . . füzve 185 lei
kötve 238 „
Ezt látják a csillagok . . . . . füzve 314 „
A kalapkirály I., II. . . . . kötve 324 „

DANTE KIADÁS

Halálra ítélték az erdélyi gyilkosokat. Halálra ítélték az erdélyi gyilkosokat. A pestvidéki törvényszék két halálos ítéletet hozott az emlékezetes örkényi férjgyilkosság ügyében. Mint ismeretes, Muhari János felesége felbujtotta Murarik István szolgálényt, hogy férjét tegye el láb alól. Murarik a törvényszéki tárgyaláson kétségbeesetten védekezett és ártatlanságát hangoztatta, mert a gyilkosságra az asszony biztatta fel. A törvényszék Murarik Istvánt és Muhari Jánosét kötél általi halálra ítélte.

SZÁZNEGYVEN KILÓS HARGSÁT FOGTAK A CONSTANTAI HALÁSZOK. A constantai halászok a Suighiol nevű tóban 140 kilós harsát fogtak. Az óriási halat Constantában adták el. A halászoknak az óriási zsákmány dacára jelentős káruk volt, mert a 140 kilós harsa 20 ezer lei értékű hálójukat szaggatta össze.

Az erdőőr „riasztó” lövése halálosan megsebesített egy kászoni gazdálkodót. Csikszereeda. Saját tudósítónk jelentése. Vasilica Anghelache nagy-kászoni hatósági erdőőr személye, érthető okokból, egy csöppet sem rokonszenves az erdői székely lakosság körében, miután derűre-ború a jelenti fel a gazdákat falopásért. Vasárnap este szolgálati fegyverével a karján hazafelé tartott Kászontelizen az erdőőr, amikor a jókedvű székely gazdák kövel dobálni kezdték. Az erdőőr szerint a ködöbálás már madárjelleget öltötté magára és így kénytelen volt két „riasztó” lövést leadni. Demeter János feltíz lakost fején találta egy golyó. Anélkül, hogy eszmélésre tért volna, beszállították a kórházba, ahol agyműtétet kellene végrehajtani rajta, azonban ez egyelőre nem lehetséges az életéről.

KÉRELEM. Ma megjelent szerkesztőségünkben egy szegény inkasszáns és elpanaszolta, hogy f. hó 4-én hivatali kötelességének teljesítése közben a Str. Olténia-utcán elvesztett egy zöldszínű zippzárás vászontöskét, amelyben 3000 lei készpénz volt. Miután ez az összeg nem a sajátja volt s mivel egy szegény pénzbeszedőről van szó, szívesen tesszünk eleget kérésének, hogy lapunk útján hívjuk fel a becsületes megtaláló figyelmét, kérve őt, juttassa el a táskát az összeggel együtt lapunk kiadóhivatalába, amelyet mi a szegény inkasszáns részére továbbítani fogunk.

Igazoltatás közben öngyilkos lett egy ismeretlen fiatalember. Aradról jelentik: Különös körülmények között történt öngyilkosság tartja igazolomban Arad város lakosságát: Az elmúlt éjszaka a razzizáló rendőrség emberei egy jólöltözött fiatalemberre bukkantak az egyik aradi bárban, aki nők társaságában a legdrágább italokat fogyasztotta. Amidőn igazolásra szólították fel, nem tudott semmiféle igazoló iratot felmutatni és azonnal védekezett, hogy az Avram Jancu-tér 10. szám alatti lakásán felejtette iratait. A rendőrség emberei elkiesérték a megjelölt címre az ismeretlen fiatalembert, aki vidáman beszélgetve ment fel a második emeletre, ahol egy óvatlan pillanatban átvette magát a korláton és a mélységbe zuhant. A rendőrök és detektívek lerohantak az udvarra, ahol véresen, összetört tagokkal találtak rá. Azonnal beszállították a kórházba, ahol orvosi kezelés alá vették. Miután még nem tért eszmélésre és nem tudták kihallgatni, átkutatták a zsebeit, amelyben 65 ezer leit találtak. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást, hogy az öngyilkos személyazonosságát megállapítsa, azonban csak annyit sikerült megállapítani, hogy az ismeretlen fiatalember hétfőn délután 5 órakor érkezett Aradra, ahol az Avram Jancu 10. szám alatt Fenichel Sándornénál vett ki albérletbe lakást. Kijelentései szerint a katonai szolgálatból tért vissza, de a nevét nem árulta el. A rejtélyes öngyilkosság áldozatának állapotát nagyon súlyos. Koponyaalapi és hátrgerincetört szenvedett, minden valószínűség szerint nem marad életben.

AZ ÖT ÉVEN ÁT FEL NEM VETT OSZTALÉK ELÉVÜL. Bucurestiből jelentik: A Semmitőszék III. tagozata kimondotta legújabb határozatában, hogy az időszaki követelések öt éven belüli elévüléséről szóló törvényes rendelkezés alkalmazandó az osztalék szelvények be nem váltására is. A döntés alá került esetben a szelvény tulajdonosa azzal érvelt, hogy időközben a részvénytársaság nem adott osztalékot, amiből kitűnik, hogy az osztalék időszakosan visszatérő követelésnek nem tekinthető, de az érvelést a Semmitőszék nem fogadta el és meghozta a fenti döntést, amely különben megfelel a korábbi erdélyi joggyakorlatnak.

1939-igzött székelykedésnél és annak mindenféle káros következményeinél a gyomorbelőse-tornát reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz alaposan kitisztítja, az emésztést és az anyagcserét előmozdítja, a vérkeringést megélénkíti s kellemes közérzetet és fokozott életkedvet teremt. Kérdezze meg orvosát.

A marosvásárhelyi római katolikus egyházközség húsvéti lelkigyakorlatai

Marosvásárhelyről jelentik: A keresztény katolikus embernek évenként visszatérő legezantebb kötelességére, a húsvéti méltó szentáldozásra a marosvásárhelyi híveket sorrendben a következő lelkigyakorlatok készítették elő: A leginkább iparos Terézánnyak lelkigyakorlatait a Mészótarssal rendezésében március 16—19. napjain Csenedőr Jenő segédlelkész vezette — esténként a plébánia templomban 150 résztvevővel. A háztartásban szolgáló Mártaköri lányok lelkigyakorlatait is a Mészótarssal készítette elő, március 13—26. napjain P. Tamás Filibret ferences atya gyűjtötte össze őket a zarda kápolnájában keréken 120-at. A leánygimnázium lelkigyakorlatait március 22—26. napjain folytatták le Ambrus Szaniszló gyergyóbékási plébános vezetése alatt. A tanítóképző lelkigyakorlatainak ugyancsak március 22—26. napjain Bálint József népszövetségi igazgató volt a vezetőjük. A fiugimnázium lelkigyakorlatait március 22—26. napjain P. Szabó Ottokár ferences atya vezette. A barátok templománál megszokott közönsége, legkivált a Harmadrend és Keresztözövségi tagjai részére március 19—26. napjain tartott lelkigyakorlatot P. Deésy Ipoly székelyudvarhelyi magister. Az egyházközség nagy — egyben huszadik jubileárius — lelkigyakorlatainak lelkiaityja Fodor József temesvári népszövetségi igazgató. Külön a férfiaknak és külön a nőknek tartott lelkigyakorlatos beszédeket, március 31—április 5. a plébánia templomban, melyet minden alkalommal zsúfolásig töltött meg a hallgatók száma.

SZÍNHÁZ

A Thalia húsvéti műsora

Öt nap alatt négy újdonságot mutat be a társulat

Hogy városunknak is legyen húsvéti szórakozása, a Thalia kitűnő prózai együttessel jön át az ünnepekre. Ötnapos ciklust tart ezúttal a Thalia, de az öt nap műsora olyan gazdag és változatos, hogy minden színházbajáró vagy megnézi az összes újdonságokat, vagy pedig könnyen tud választani neki tetsző darabot.

A rövid ciklus és a bemutatandó négy újdonság természetesen magával hozza, hogy egy-egy darabot legfeljebb egy-két előadásban játszhatnak a kolozsváriak s így minden remény megvan, hogy az előadások iránt egészen kivételes érdeklődés fog megnyilvánulni.

A THALIA HUSVÉTI MŰSORA:

Vasárnap délután 3 órakor: **Kék róka.** Olcsó helyárakkal. — Délután 6 órakor: **Francia szobalány.** — Este 9 órakor: **Havasi napsütés.**
Hétfő délután 3 órakor: **Ragaszkodom a szerelemhez.** (Olcsó helyárakkal.) — Délután 6 órakor: **Havasi napsütés.** — Este 9 órakor: **Válók.**
Kedd délután: **Mindig a nők kezdik.** (Olcsó helyárakkal.) — Este 9 órakor: **Művészpár.**
Szerda este 9 órakor: **Via Mala.**
Csütörtök délután 5 órakor: **Francia szobalány.** — Este 9 órakor: **Via Mala.** (Az együttes bucsuja.)

— **Jegyek az összes előadásokra elővételben szerdától kezdődőleg már válthatók a színház baloldali pénztáránál naponta délelőtt 11-től 1-ig és délután 4-től 6-ig.**

A XV. század lángszavu szerzetese,

SAVONAROLA

ma is az igazság erejével ható, mély zengésű verseit fordította magyarra és gyűjtötte kötetbe

PAKOCs KAROLY

Az irodalomtörténeti érdekességű kötet ára mindössze 30 Lei

Ahol az Olt és a Maros vize ered

Gyergyótekerőpatakon őrzik Erdély egyik legrégebb freskófestményét

A székely életrealitás kincseit és ki a földből

— Kiküldött munkatársunktól —

Gyergyótekerőpatak, április hó.

A gyergyói medence székvárosától délnyugatra, három kilométer távolságra fekszik, a gyergyói havasokban eredő „Visszafolyó” nevű patak jobb és balpartján, a tengerszine fölött 780 m. magasságban, Gyergyószentmiklós város éléskamrája, a 2900 székely, tulnyomólag földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkozó katolikus vallású lakost és 481 lakóházat számláló nagyközség: Gyergyótekerőpatak. Nevét a rajta keresztülfolyó patak tekervényes folyásáról nyerte. Határában fekszik a „Feketeréz” hegység. Ennek keleti oldalából ered az Olt, nyugati oldalából pedig a Maros, Csikmegye két legnagyobb folyója.

A kétszázéves templomtorony árnyékában

A község fölött, mint más székely községeknek is, égre mutatató felkiáltójelként emelkedik magasba a katolikus templomtorony, a vele összeépült templommal. Szemben húzódik meg a hitvallásos élet másik lélekformáló eszköze: a katolikus iskola, feltűnően szép épülete. A templomtorony feliratát olvassuk:

„D. a J. Krl Isten dicsőségére épült 1734 évben. Javitották 1838, 1876, 1924 és 1934 években.”

A felírás alatt megfelelő mélyedésben Keresztelő Szent János szobra látható. Amint így szemlélődünk az utcán, a torony árnyékában, hangos köszöntéssel üdvözlő Felcsér Miklós, a falu népszerű, kiváló gazdasági érzékkel megáldott plébánosa, lelkivezetője. Annál nagyobb örömmünk, mert éppen itt akartuk felkeresni. Készséggel áll rendelkezésünkre.

A Keresztelő Szent János tiszteletére épült templom kétszázéves jubileumát öt évvel ezelőtt, kétvyszázadhoz méltó ünnepélyességgel ültük meg — mondja Felcsér plébános — s erre az alkalomra a község katolikus hívők közösségének áldozatkészségéből a templomot kétszázéves leien felüli összeggel teljesen kijavitottuk, új kibővített orgonával látuk el úgy, hogy most is igen szép és jókarban van.

Templomunknak egyik igen szép műkincse a Gáborffy család templomi ülésszéke, 1760-ból, a Szeplőtelen Fogantatás oltára mellett. Az üléspad támláján művészi munka a Gáborffy és Dujardin családok színes címerei. A világoskék ülésszék pompásan van díszítve többszínű magyaros tulipánnal, girlanddal és valóban igen szép

műemlék. Másik műkincsünk a prédikálószék oldalán felfedezett „Magvető”, ősrégi fresko.

Eredeti módon oldottuk meg, megfelelő hely hiányában, a templomi szentsír kérdését is. A bejárat elötteben olyan oltárt készített Biró József igazgató-tanító, iparművész, melynek alsó fedőrése leszerelhető. Ebben az esetben már készen is van a szentsír, a feltámadást váró Krisztus művészi ábrázolásában.

Az ősrégi templomból mehetünk-e méltóbb helyre, mint a hitvallásos iskolába?

Látogatás a katolikus iskolában

— A községben, — mondja Felcsér plébános, — míg a 16 km. távolságra levő, 1930 jan. 1-től Vasláb községhez, becsatolt Kinda, Bota és Tinka telepek is meg voltak, három iskola volt. Egy három tanerős katolikus, egy egytanerős állami iskola a Kinda és egy kéttanerős állami iskola a Tinka telepen. Ezeknek a telepeknek elcsatolásával, az 1735-ben létesült katolikus iskolája maradt meg az egyházközségnek a faluban: Biró József igazgatótanító, Bartos Ilona tanítónő és Pallavits József kántortanító példás és dicséretes vezetése alatt, mintegy 130 gyermekkel, az 1898-ban épült új épületben. Természetesen az állam is létesített iskolát 1929-ben, melyet mostanig hattanerősre fejlesztett fel, mert az iskolaköteles gyermekek száma majdnem eléri a háromszázat.

Az egyházi és iskolai adót 1932 évtől kezdve veljük ki s bizony, bár szükség volna már a katolikus iskola negyedik tanerőjének beállítására is, ebből, eltekintve más nehézségektől is, nem lehetséges. Irástudatlanok száma az öregek körében nem haladja meg az ötvenet.

A palotaszerű szép iskola udvara szünében hangos a hancurozó gyermekek nevetésétől, míg a világos, magas, levegős, jófélszerelt tiszta tantermek padjaiban jóévtávval tizóraiznak a pirosarcu, székely ruhás leánykák és fiúk... A lépcsőbejárat előtt nagy „közönység” jelenlétében gombozik két nagyobb fiú: a szállongó hópelyhek, hűvös szél ellenére is kétségtelen jele annak, hogy itt van a tavasz...

Erőtéljes, fejlett egyházi élet

— A tizenkét tanácsosból álló katolikus egyháztanácsban — folytatja a plébános — más egyházközség nincs is a falu területén. Örökös megyebíró: Bencze Ágoston, gondnok: Jakab Sándor. Jegyző: Vadász József ny. igazgatótanító, aki feleségével, Miklós Hermína ny. tanítónővel, tényleges működésük idején, igen nagy szerepet játszott a község közművelődési, egyesületi és társadalmi életében. Az Egyháztanács, a hitbuzgó, áldozatkész hívőkkel, a közös gazdálkodásra tömörült székely vagyonszövetséggel együtt, erején felül áldoz egyházáért, iskolájáért. Példa erre a Tinka-Bota telepen, mely egyháziilag Tekerőpatakhoz tartozik, mult évben háromszázéves leies költséggel épített 17 m. hosszú, új stílusú kápolna, melyet a telep negyvenkét, mintegy háromszáz lelket számláló katolikus magyar családja részére épített az egyház. Ebbe a világos, pompás magasztalon épített csonkatornyu szép kápolnában ugyancsak Biró József igazgatótanító készített székely stílusban oltárt. Megható látni a katolikus hívek örömet, amikor

egésznapi istentiszteletek tartására, szentségek kiszolgáltatására körükbe megyek. Szívesen jönnek a g. katolikus hívek is. Természetesen én látom el a telep iskolájában is a vallás-oktatást, ami nem csekély megterhelést jelent, de örömmel teszem. Van még Szent Rozália tiszteletére a Rózsadombon egy másik kisebb kápolnánk is.

A derék plébános dicsekszik hívei áldozatkészségével, de azzal már nem, hogy a kápolna építésével kapcsolatosan nem kevesebb, mint száznegyvenszer tette meg gyalogosan a 16 km. utat és ugyancsak ő látja el a vallás-oktatást a szomszédos Vasláb község katolikus gyermekei részére is.

Kulturális és egyesületi élet

— A vallásos egyesületi élet itt is a Katolikus Népszövetség keretében talált működési teret. Igen színvonalas a Biró József igazgatótanító elnöklété és Felcsér Miklós plébános igazgatása alatt álló népes Ifjúsági Egyesület. Van könyvtára, kitűnő énekkara és György Ferenc vezetése alatt, több díjat nyert székely fuvószenekara. Az Ifjúsági Egyesület tagjai között igen jó műkedvelők akadnak. Ők látják el az irodalmi és szórakoztató magyar kulturtevékenységet a „világot jelentő deszkakon”, magyar színészek távolmaradása miatt.

Az Oltáregylet, Missziótársulat és a többi hitbuzgalmi egyesület a Mária társulat általános működési körében végzi feladatát, a legnagyobb buzgósággal. Balogh Áronné, Bencze Ágostonné, György Mártonné és Sajgó Józsefné azok, akik többi lelkes tagtársukkal, élén állanak minden szép, jó és vallásos megmozdulásnak.

A világi egyesületek közül, önálló működési köre átszervezéséig, kitűnően teljesítette hivatását a Vadász József ny. igazgatótanító által 1904-ben, 48 taggal alakított Tűzoltó Egyesület.

Albert István

(Befejező közlemény következik.)

A nagyváradi mozgóképszínházak múzsora:

APOLLÓ: BÁNATOS UTCA.
DORIAN: A HÁROM BAJTÁRS.
CORSÓ: HARRY PIEL.

Árcéhirdekések

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Veszek

könyveket, újság és akta papirokat, ruhát és ocska holmit. — Klein, Nagyvárad, Str. Budai Deleanu 2. szám.

Spárgatóvek,

elsőrangú minőségben kaphatók Horváth Árpád szőlőjében. Nagyvárad, Cal. Ruinelor 1. (Petőfi-u. végén).

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

május elsejére kétszobás utcai lakás. Nagyvárad, Str. Take Ionescu 41. szám.

Utcái

két szoba, előszoba, és mellékhelyiségekkel együtt kiadó. Nagyvárad, Str. Bratianu 52.

Kétszoba

fürdőszobás, kertes lakás május 1-re kiadó. Nagyvárad, Str. Ciordas 46. szám.

Kiadó

azonnal egyszoba, konyha, speizos lakás. — Nagyvárad, Str. Axente Sever 13. szám.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Italkiméző

brevettel bíró termelőtől megbízást nyerhet. Balogh ingatlaniroda, Nagyvárad, Pável-utca No. 19.

Mindenesti,

vagy bejárónót azonnali belépésre keresek. Nagyvárad, Barthou-u. 7. szám.

Fajbuldog,

3 hónapos him kutya eladó. Nagyvárad, Stefan cel Mare 17. szám.

Szifgyártó

segédek keresek. Konytesz, Nagyvárad, Str. Alexandri 53. szám.

Vincellért

vagy szakmányost azonnali belépésre keresek 2 hold gyümölcsösökhöz. Nagyvárad, Str. Barthou 7. szám.

Allási keres

szavanként 1 lei

Házvezetőnek,

anyahelyettesnek, nevelőnőnek menne fiatal uriaszony. Visky Anna Nagyvárad, Sinaia 29.

Magastörzsű rózsáink, szőlőoltványaink
kifogytak.

Bokorrózsák
a legmodernebb fajokban még elegendő mennyiségben kaphatók.

Minden egyéb árjegyzékünk szerint, melyet kívánatra díjtalanul megküldünk.

Ambrosi, Fischer & Co.
Aiad, Jud. Alba

LEGUJABB

Az állam öt év alatt megvásárolja a direkt-termő szőlőültetvényeket

Háromezer lei vételárat ad hektáronként. — Ha a tulajdonos három év múlva se lesz hajlandó eladni ültetvényét, akkor háromszoros adót kell fizetnie. — Új adót hoznak be a szőlővásárlások földözésére. — Az új adó hektáronként 3000 lei

Bucurestiből jelentik: A hivatalos lapban rendeleti törvény jelent meg, amely véget vet a romániai szőlőtermelés egyik legégetőbb kérdése körül évek óta folyt vitának és bizonytalanságnak. Az úgynevezett direkt-termő szőlőkkel való elbánásról van szó, melyre nézve az új rendeleti törvény a következőket írja elő:

Felhatalmazza az államot, hogy a földművelésügyi minisztérium útján megvásárolja a direkt-termő szőlőfajtákból álló ültetvényeket. Az állam vásárlási joga a törvény kihirdetésétől számított 5 évre terjed. Az első három évben az állami vásárlási jog csak az ültetvény-tulajdonosok hozzájárulásával érvényesülhet, az utolsó 2 évben azonban a tulajdonosokra nézve már kényszerítő erejű. Az állam külön szőlőművelési alapot létesít s ebből fizetik az állami vásárlások vételárait, továbbá a direkt-termő ültetvények megújítására szolgáló kiadásokat s az alap kezelésének a költségeit.

Ha a direkt-termő ültetvények tulajdonosai 3 év múlva se fogadják el az állam által felajánlott vételárat, akkor a törvény életbelépésétől számított 3 éven túl a rendes adó há-

romszorosát fogják szőlőik után fizetni.

Az állam 3000 leit fizet hektáronként a direkt-termőkért. A vételár kifizetésére szolgáló szőlőművelési alapot a szőlőkre kivett új adóból létesítik. Az új adó 1939 április 1-én lép életbe s 3000 lei lesz hektáronként. Ezt az adót köteles fizetni minden szőlőtulajdonos, tekintet nélkül arra, hogy oltványból termő, vagy direkt-termő szőlője van-e. Egyelőre csak azok a szőlőtelepek nem fizetik ezt az új adót, melyeket oltványokból és hazai szőlőfajokból újonnan létesítettek. Az ilyen új ültetvények öt évig mentesek az új adó alól.

A rendeleti törvény további részében szabályozza, hogyan oszlik meg az állam és a különböző minisztériumok között a szőlőkre kivetendő új adók jövedelme. Eszerint 50 százalékot a földművelésügyi minisztérium kap meg a magántermők megvásárlására, 30 százalék az állami általános költségvetés céljaira megy, míg a fennmaradó 20 százalékból a földművelésügyi minisztérium különleges alapot létesít, melyből hitelt és támogatást nyújt a szőlőtermelés fejlesztésére.

Az angol hadiflottát kedd óta riadókészültségbe helyezték

Csak szerda délre terjedt el a hír a londoni lapokban. A nemzetvédelmi minisztériumok eleinte titkolni igyekeztek az intézkedést

Londonból jelentik: Csütörtökön reggel nagy szenzációra ébredtek az angol főváros lakosai. Futótűzként terjedt el ugyanis az a hír, hogy az egész angol flotta kedd este óta riadó-készültségben van. A lapok a kormány kérésére mindeddig nem írtak a hadügyminisztériumnak erről az intézkedéséről, azért a hír annál inkább meglepetést keltett. A riadó-készültség híre érdekes körülmények között pattant ki. A Royal Air Force repülő anyahajó fedélzetén lévő moziban egy toborzó filmet mutattak be. Ugy volt, hogy a film előtt bevezetőt a kenti herceg fog mondani, a kenti herceg azonban nem jelent meg az előadáson és helyette Sanhope haditengerészügyi miniszter tartotta meg a bevezető beszédet. Sanhope beszédében azt a bejelentést tette, hogy a tereben azért áll sok szék üresen, mert a hajó legénységének és tisztjeinek most a légharító ágyúk mellett kell szolgálatban állniuk. Ugyanis az egész angol flotta riadó-készültségben van.

Az angol hatóságok megkérték a lapokat, hogy ne vegyenek tudomást erről a bejelentésről. A londoni közvéleményben azonban már annyira elterjedt ez a hír, hogy nem lehetett elhallgatni. A három nemzetvédelmi minisztérium a hírrel kapcsolatban egymásnak ellentmondó közleményeket adott. Az admirális közleménye szerint nincs szó az angol flotta mozgósításáról és az angol hajóraj csak olyan készenléthben van, mint abban a pillanatban volt, amikor Cseh-Szlovákia megszűnt.

Még a szerda reggeli lapok sem közölték a hírt, csak a Daily Express második kiadása hozta az eseményt; természetesen szenzációs feltalálásban. A szerda déli lapok már valamennyien írnak az eseményről és azt is közlik, hogy a kormány félkérte őket, hogy ne írjanak az angol flotta

riadókészültségéről. Chamberlain miniszterelnököt az ügyben már többen felkeresték.

Beck lengyel külügyminiszter Edennel is hosszús tárgyalást folytatott.

Londonból jelentik: A Reuter távirati iroda jelentése szerint Beck lengyel külügyminiszter a Chamberlainnal és Halifax-szal folytatott megbeszélése után, Eden volt külügyminiszter magánlakására hajtatott és hosszú ideig tárgyalt a volt külügyminiszterrel.

Sztalin elnöklete alatt a komintern a lengyel-német feszültség kérdésével foglalkozott.

Varsóból jelentik: A Curier Varsavszky jelentése szerint Moszkvában Sztalin elnöklete alatt a Komintern ülést tartott. A komintern ülése után Politbüro ült össze. Egyik ülésről sem adtak ki hivatalos jelentést, de nyomában az ülések után jelent meg az a cáfolat, amelyet a tegnapi számunkban mi is közöltünk, hogy a Szovjet háború esetén nem ad hadianyag-segítséget Lengyelországnak és nem zárja el a német nyersanyagpiac forrásait.

Ismét robbannak a bombák az angol városokban.

Londonból jelentik: Birminghamban szerdán ismét három bomba robbant. Az első robbanás a főpályaudvaron, a második a városházán, míg a harmadik a város központjában történt. Liverpoolból és Coventryből ugyancsak bombarobbanásokról érkezett jelentés. Az újabb robbanások tetemes anyagi kárt okoztak. Emberéletben nem esett kár.

A külügyminiszter lapja a lengyelvédő angol szavatolás kiterjesztéséről más államokra.

Bucuresti. Saját tud. A Timpul vezércikkben foglalkozik Chamberlain hétfő délutáni alsóbázi nyilatkozatával. A lap kiemeli a beszédnek azt a részét, amelyben a Lengyelországnak adott biztosíték kiterjesztésének lehetőségét fejezte ki Chamberlain angol miniszterelnök. Románia hű marad kötelezettségeihez és tiszteletben tartja nemzetközi kötelezettségeit, de minden körülmények között megőrzi függetlenségét — írja a lap. — Ugyanezt fejezte ki Gafencu külügyminiszter is a Nemzeti Ujjászületési Front Legfőbb Tanácsának ülésén.

Beussart párizsi püspök Kolozsváron

Kolozsvár. Saját tud. H. Beussart, Párizs segédpüspöke szerdán délelőtt 11 órakor Kolozsvárra érkezett. A püspök Juga dr görög-katolikus kanonok kíséretében meglátogatta a főtéri Szent Mihály-templomot. A templom ajtajában a vendéget Boga Alajos kanonok, a Római Katolikus Egyházmegyei Tanács előadója latinnyelvű beszéddel üdvözölte. Beussart segédpüspök franciául válaszolt az üdvözlésre, amelyet dr Juga kanonok magyarul tolmácsolt. A segédpüspök néhány napig még Kolozsváron marad, mint Hossu görög katolikus püspök vendége. Szerdán délután előadást is tart az Akadémiai Kollegium kistermében.

Neurath báró német birodalmi protektort ünnepiesen fogadták Prágában

A közönség is lelkesült ujjongással üdvözölte.

Prágából jelentik: Neurath báró birodalmi protektor csütörtökön délelőtt 10 órakor megérkezett Prágába. Prága zászlódszobában várta Neurath megérkezését. A cseh fővárosban csütörtökön egész nap munkaszünet volt, az autóbuszok és a villamosok járatai is szüneteltek. A német birodalmi protektort hatalmas tömeg lelkesen üdvözölte a pályaudvaron. Hivatalosan csak a cseh és morvaországi protektorátusi kormány tagjai és a csehországi németek küldöttsége fogadta. A diplomáciai testület, a külföldi államok konzuljai csak a későbbi napok folyamán üdvözlik Neurathot. A prágai lapok ünnepi cikkeket írtak erre az alkalomra és méltatják a csehországi német protektorátust.

Prágából jelentik: Braushiteh vezérezredes, a német hadereg főparancsnoka, Prágába érkezett.

A nemzeti spanyolok utolsó offenzívájának térképe.